

Radionica: Obuka kantonalnog štaba civilne zaštite

TEMA: "FINANCIRANJE SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA"

PREDAVAČ : Mira Lazić,

Kako je regulirano finansiranje zaštite i spašavanja

- **Sistem zaštite i spašavanja se ne može izgrađivati niti funkcionisati ako ne postoje odgovarajuća finansijska sredstva**
- **Pitanje finansiranja je veoma bitno, jer u organiziranju i izgradnji sistema zaštite i spašavanja treba poduzeti niz radnji, postupaka i mjera koji zahtijevaju određenu opremu, tehnička i druga sredstva, a postoji i potreba za naknadom određenih troškova koji nastaju u akcijama zaštite i spašavanja.**
 - Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (stupio na snagu 16.08.2003. godine) propisano je:
 - u članu: 24. tačka 7 da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine osigurava potrebna finansijska sredstva u Budžetu Federacije za finansiranje potreba zaštite i spašavanja iz nadležnosti Federacije;
 - u članu 27. tačka 5. da Kanton uređuje pitanja finansiranja zaštite i spašavanja iz nadležnosti kantona; a
- u članu 29. tačka 3. da općine, odnosno, gradovi planiraju i utvrđuju izvore finansiranja poslova zaštite i spašavanja iz nadležnosti općina, odnosno Grada.
- Što znači da u provedbenim aktima od Federacije do općine treba stvoriti normative pretpostavke, a u budžetima treba planirati i osigurati finansijska sredstva potrebna za zaštitu i spašavanje.

Kako je regulirano finansiranja zaštite i spašavanja

nastavak 1

- **Iznos potrebnih finansijskih sredstava utvrđuju i predlažu organi civilne zaštite u procesu izrade budžeta za svaku fiskalnu godinu.**
- **Temelj za utvrđivanje visine potrebnih sredstava za Federaciju, kanton i općinu je:**
 - 1) Program razvoja zaštite i spašavanja i**
 - 2) Godišnji plan zaštite i spašavanja.**
- **Zakonom o zaštiti i spašavanju određeni su izvori sredstava za finansiranje potreba u sistemu zaštite i spašavanja i svi segmenti civilne zaštite na koje će se trošiti finansijska sredstva namjenjena zaštiti i spašavanju (čl. 179. do 189.)**

U odredbama čl. 179. do 189. Zakona o zaštiti i spašavanju definisani su:

- izvori finansijskih sredstava za finansiranje zaštite i spašavanja (čl. 179, 180 i 181),
 - poslovi i zadaci iz oblasti zaštite i spašavanja koji se finansiraju na nivou Federacije, kantona i općine (čl.182, 183, 184 i 185.) i
 - naknade u oblasti zaštite i spašavanja (čl. 186. do 189.).
- Prema članku 179. Zakona o zaštiti i spašavanju zaštita od prirodnih i drugih nesreća financiranje se iz sljedećih izvora:
 - 1) ***Budžeti Federacije BiH, kantona i općina,***
 - 2) ***sredstva pravnih osoba,***
 - 3) ***osiguranja,***
 - 4) ***dobrovoljni priloga,***
 - 5) ***međunarodna pomoć – dotacije i***
 - 6) ***drugi izvori utvrđeni ovim i drugim zakonima.***
 - U članu 179. utvrđene su samo vrste izvora koji služe za namicanje finansijskih sredstava potrebnih za finansiranje zaštite i spašavanja od prirodnih nepogoda i drugih nesreća, odnosno na financiranje svih segmenata civilne zaštite utvrđenih u odredbi člana 40. Zakona o zaštiti i spašavanju, a bliže razrađeni u odredbama čl. 182. do 185. istog Zakona.

IZVORI I NAMJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

- Nastavak

1) **Glavni, najvažniji i najsigurniji izvor za namicanje finansijskih sredstava za zaštitu i spašavanje treba da budu *budžeti Federacije BiH, kantona i općina, a što je izričito navedeno u odredbama člana 181. st.1. i 2. Zakona o zaštiti i spašavanju. Koliki je iznos tih sredstava konkretnije je uređeno u Procjeni ugroženosti Federacije BiH, na način, da je definirano da minimalno izdvojena sredstva za tu namjenu budu :***

- Za Federaciju BiH 0,1 % od visine bruto društvenog proizvoda**
- Za kanton 0,5% od ukupnog godišnjeg budžeta kantona**
- Za općinu 1 % od ukupnog godišnjeg budžeta općine**

U Programima razvoja zaštite i spašavanja trebaju biti bliže utvrđeni kriteriji za utvrđivanje visine i namjene za koju će se utrošiti tako osigurana sredstva.

IZVORI I NAMJENA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE - nastavak

- 2) U članau 179. toč. 2. Zakona kao izvor finansiranja potreba u oblasti zaštite i spašavanja navedena su **sredstava pravnih osoba**

Potrebe pravnih osoba u oblasti zaštite i spašavanja i način osiguranja finansijskih sredstava za iste definisane su u odredbama članka 185. ovog zakona, na način da **pravne osobe, iz vlastitih sredstava, financiraju troškove koji se odnose na pripremanje i opremanje štabova, povjerenika i jedinica civilne zaštite, koje osnivaju radi zaštite i spašavanja vlastitog ljudstva, imovine i drugih dobara od opasnosti i djelovanja prirodnih nepogoda i drugih nesreća.**

Te se odredbe odnose na sve pravne osobe iz odredbe člana 32. i udruženja građana iz člana 33. Zakona o zaštiti i spašavanju. Prema odredbi člana 185. ovog Zakona, vrijedi načelo, da svaka pravna osoba i svako udruženje građana osigurava vlastita finansijska sredstva za finansiranje vlastitih zadataka u oblasti zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća.

To znači da, te pravne osobe i udruženja građana trebaju, u okviru svog godišnjeg finansijskog plana, planirati i dio sredstava potreban za finansiranje zadataka koji se odnose na zaštitu i spašavanje za njihove potrebe.

U obzir se uzimaju zadatci što su ih pravne osobe i udruženja građana utvrdili u svojim dokumentima iz oblasti zaštite i spašavanja, kao što je vlastiti Program razvoja i Plan zaštite i spašavanja, a i drugi dokumenti u kojima su riješena pitanja iz te oblasti.

Sredstva se osiguravaju za finansiranje sljedećih zadataka: snaga civilne zaštite, koje finansiraju pravne osobe i udruženja građana (štabovi, jedinice i povjerenici CZ), zatim za obuku i osposobljavanje tih snaga, za nabavku opreme i sredstava potrebnih za provođenje zajedničke zaštite u poslenika, te za nabavku opreme i sredstava potrebnih za provođenje mjera zaštite i spašavanja pravne osobe i druge potrebe.

Odgovornost za namicanje tih sredstava i njihovo namjensko korištenje snosi rukovodilac i tijelo upravljanja koje postoji u pravnoj osobi.

IZVORI I NAMJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE - nastavak

- 3) **Ostali izvori za namicanje finansijskih sredstava** predviđeni u članu 179. tač. 3. do 5. ovoga zakona (**osiguranje, dobrovoljni prilozi i međunarodne pomoći**) koriste se povremeno i to samo u slučajevima kada se ispune određeni uslovi. Ta sredstva su jednokratna, i koriste se za tačno određenu namjenu za koju su dobivena. Ta se sredstva mogu dobiti u fazi provedbe preventivne zaštite, ali i u fazi spašavanja kada postoji prirodna nepogoda ili druga nesreća i u fazi otklanjanja i saniranja nastalih posljedica.
- 4) Dopunski izvori za osiguravanje finansijskih sredstava, predviđen u članu 179. tačka 6. Zakona su markice solidarnosti, dio naplaćene premije osiguranja od pžara i dr., i može biti namijenjen samo za određeni zadatak. Takav vid izvora predviđen je u članu 181. st. 3. i 4. Zakona o zaštiti i spašavanju.

Pored izvora iz člana 179. Zakona o zaštiti i spašavanju

U članau 180. Zakona ustanovljena je i posebna naknada za financiranje zadataka u oblasti zaštite i spašavanja.

Sve pravne osobe i građani koji obavljaju samostalnu djelatnost i državna tijela svih razina vlasti u Federaciji dužni su plaćati posebnu naknadu za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u visini od 0,5 % od osnovice koju čine isplaćene neto plaće zaposlenika u radnom odnosu i svih osoba angažiranih po ugovoru o vršenju privremenih i povremenih poslova i po ugovoru o djelu.

Posebna naknada iz stavka 1. ovoga članka obračunava se i uplaćuje istodobno s isplatom plaće.

Za posebnu naknadu koju obveznik nije uplatio u propisanom roku plaća se kamata po stopi od 0,06 % dnevno za svaki dan zakašnjenja.

Sredstva ostvarena po odredbama st. 1. do 3. ovoga člana vode se na posebnom transakcijskom računu budžeta Federacije, kantona i općine.

- **Od evidentiranih sredstava iz stavka 4. ovoga člana u skladu sa izmjenama Zakona ("Službene novine Federacije BiH", broj 43/10)**

15 % pripada Federaciji i služe isključivo za namjene iz člana 182. tač. 2. do 7;

25 % kantonu i služe isključivo za namjene iz člana 183. tač. 2. do 8; a

60 % općini u kojoj su ta sredstva ostvarena i služe isključivo za namjene iz člana 184. st. 2. do 7 ovoga Zakona.

- **Sredstva na transakcijskom računu iz stavka 4. ovoga člana ne gase se istekom kalendarske godine već se akumuliraju sa sredstvima koja se prikupljaju u toku naredne godine.**

Ova naknada je veoma bitna i redovit je i siguran izvor jednog dijela sredstava potrebnih za finansiranje zaštite i spašavanja.

- **Ta sredstva, zajedno sa sredstvima koja se trebaju osigurati u Budžetu - prema odredbi člana 179. tačka 1. Zakona o zaštiti i spašavanju, osnovna su sredstva za finansiranje potreba u zaštiti i spašavanju.**
- **Kako je posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća najznačajniji drugi izvor finansijskih sredstava (Budžet je prvi) utvrđen Zakonom o zaštiti i spašavanju, to je donesen čitav niz propisa koji uređuju način prikupljanja i korištenja ovih sredstava.**

Koji Propisi i kako uređuju plaćanje posebne naknade za zaštitu od od prirodnih i drugih nesreća:

- 1 - Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (Sl. Novine F BiH br. 39/03, 22/06 i 43/10). Kao osnovni i najvažniji propis a zatim podzakonski akti:
- 2 - Uputstvo o načinu obračunavanja i uplati posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (Sl. novine Federacije BiH broj: 44/04 i 81/08)
- 3 - Pravilnika o načinu uplata javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji F BiH (Sl. Novine F BiH br. 3/11, 6/11, 9/11, 18/11 i 39/11).
- 4 - Odluka o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (Sl. novinama Federacije BiH broj: 46/05 i 61/07)
- 5 - Uputstvo o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinstvenog računa Trezora (Sl. Novine F BiH br. 94/07)
- 6 - Uputstvo o otvaranju posebnog transakcijskog računa za sredstva zaštite i spašavanja u okviru jedinstvenog računa Trezora , za prikupljanje i korištenje novčanih sredstava po osnovu posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. Novine F BiH br.57/05 i 61/05.)

Koji Propisi i kako uređuju plaćanje posebne naknade za zaštitu od od prirodnih i drugih nesreća- nastavak 1

- **Zakono o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (član 180. stav 4. Zakona)**

Tom zakonskom odredbom određen je:

- a) način raspodjele posebne naknade na Federaciju, kanton i općine i
- b) namjene za koje se ta sredstva mogu koristiti.

Važno je imati u vidu činjenicu da, ta naknada predstavlja strogo namjenska sredstva i da se, zbog toga, ta sredstva mogu koristiti samo za namjene utvrđene u toj zakonskoj odredbi.

Odgovornost za korištenje tih sredstava imaju tijela civilne zaštite, i to:

- za sredstva Federacije – odgovorna je Federalna uprava CZ-a,
 - za sredstva kantona – kantonalna uprava CZ-a, a
 - za sredstva općine – služba CZ-a općine.
- **Krivični zakon Federacije BiH u čl. 247. Zloupotreba ovlast, za odgovornu osobu ako sredstva kojim raspolaže koristi protiv njihove namjene predviđena zatvorska kazna od šest mjeseci do pet godina.**

Koji Propisi i kako uređuju plaćanje posebne naknade za zaštitu od od prirodnih i drugih nesreća- nastavak 2

- **Uputstvomo načinu obračunavanja i uplate posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća**
regulisano je pitanja subjekata koji podliježu obavezi plaćanja naknade, osnovice, vremena obračuna i uplate naknade, obavezu podnošenja izvještaja o bračunu i uplati naknade i nadzor nad primjenom ovog Uputstva.
Nadzor nad primjenom Uputstva obavlja Porezna uprava Federacije BiH i to njena organizacijska jedinica na čijem području se nalazi sjedište pravne osobe, odnosno mjesto obavljanja djelatnosti fizičke osobe, koja je dužna obračunati i uplatiti naknadu.
- **Tijela civilne zaštite svih razina vlasti u Federaciji BiH trebaju kontrolisati obavlja li se obračun i uplata posebne naknade na način i pod uvjetima regulisanim u odredbama člana 180. st. 1., 2. i 3. Zakona o zaštiti i spašavanju i ovog Uputstva, na način da ostvare suradnju sa organizacijskim jedinicama Porezne uprave FBiH i dobiju podatke o tome da li ima pravnih subjekata koji ne obračunavaju i uplaćuju ovu naknadu.**

Koji Propisi i kako uređuju plaćanje posebne naknade za zaštitu od od prirodnih i drugih nesreća- nastavak 3

- **Pravilnikom o načinu uplata javnih prihoda Budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji F BiH**
Propisano je da se posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća uplaćuje na račun javnih prihoda budžeta kantona, a kantonalni trezor raspoređuje 15% ovih prihoda na račun federalnog budžeta, 25% na račun kantonalnog budžeta i 60% na račun budžeta općine u kojoj su ta sredstva ostvarena.
- Pravilnikom je određena Vrsta prihoda (ekonomski kod) na kojoj se ta sredstva evidentiraju, i to:
719114 i 722581 - Poseban naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnov zbrojni iznos neto plaće i
719115 i 722582- Poseban naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnov primitak po osnovu drugih samostalnih djelatnosti.
- **Odlukom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća** - Utvrđeni su uslovi i način korištenja tih sredstava.
- To znači da se, pri odlučivanju o korištenju tih sredstava mora istodobno primjenjivati odredba člana 180. stav 4. Zakona i ova Odluka. Samo se na takav način mogu pravilno koristiti ta sredstva.

Koji Propisi i kako uređuju plaćanje posebne naknade za zaštitu od od prirodnih i drugih nesreća- nastavak 3

- *Poseban transakcijski račun za uplatu i čuvanje sredstava posebne naknade (član 180. stav 5. Zakona o zaštiti i spašavanju)*
- Tom zakonskom odredbom riješeno je pitanje zasebnog računa na koji se posebna naknada uplaćuje i što je veoma bitno predviđeno je da se ta sredstva ne gase istekom kalendarske godine, već se pridružuju sredstvima koja se prikupljaju naredne godine. To znači da ta sredstva ne dijele sudbinu ostalih budžetskih sredstva.
- **Uputstvo o otvaranju posebnog transakcijskog računa za sredstva zaštite i spašavanja u okviru jedinstvenog računa Trezora , za prikupljanje i korištenje novčanih sredstava po osnovu posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (Sl. Novine F BiH br.57/05 i 61/05.)**
- Transakcijski račun se otvara na način propisan Uputstvom o otvaranju posebnog transakcijskog računa, a u općini odluku o otvaranju posebnog računa donosi općinski načelnik.
- Poseban transakcijski račun kao podračun u okviru jedinstvenog računa Trezora za ova sredstva otvoren je na razini Federacije – za sredstva Federacije, u kantonu – za sredstva kantona i u općini – za sredstva općine.

Planiranje prihoda i rashoda za sredstva ostvarena od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća

- **Ovo je pitanje regulirano tačkom 7. Uputstva i tačkom III Odluke o korištenju sredstava**

Sredstva se planiraju u okviru organizacijskog koda nositelja planiranja, na godišnjoj razini u budžetima tijela civilne zaštite općine, kantona i Federacije, na pozicijama prihoda i rashoda, a radi se i zaseban plan prihoda i rashoda za ova sredstva.

Tijela civilne zaštite izrađuju poseban plan prihoda i rashoda za sredstva zaštite i spašavanja, u plan uključuju iznos eventualno preostalih neiskorištenih sredstava na transakcijskom računu sredstava zaštite i spašavanja i takav budžet je sastavni dio njihovog ukupnog godišnjeg budžeta.

- U slučaju da se na posebnom transakcijskom računu sredstava zaštite i spašavanja u tijeku godine ostvare izvanredni, neplanirani prihodi, oni se mogu trošiti samo kroz rebalans budžeta. Rebalans budžeta donosi se u skladu sa Zakonom o proračunima-budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 20/98.) kako bi se osiguralo trošenje tih sredstava za opravdane potrebe.
- Za ova sredstva su otvorena subanalitička konta (719114, 719115, 722581 i 722582) na kojima se ova sredstva evidentiraju, tako da pri raspolaganju ovim sredstavima nema nejasnoća i mješanja istih sa drugim budžetskim sredstvima.

Tijela ovlaštena za donošenje godišnjeg plana korištenja sredstava zaštite i spašavanja

- U *tački VI Odluke* - U odredbi stavka 2. donošenje godišnjeg plana korištenja sredstava zaštite i spašavanja stavljeno je u ovlast Federalne uprave cz, kantonalnih uprava cz i općinskih, odnosno gradskih službi cz uz pribavljeno mišljenje štaba cz.
- Godišnji plan korištenja sredstava za zaštitu i spašavanje izrađuje se na osnovu Programa razvitka zaštite i spašavanja, kako je predviđeno u odredbi stav 1. tačke V Odluke.
- Budući da ovaj plan izrađuju i predlažu tijela civilne zaštite navedena u odredbama stav 2. tačke VI Odluke, ta su tijela odgovorna i za trošenje tih sredstava, jer utvrđuju konkretne namjene u godišnjem planu, a Štab cz dovanjem mišljenja u osnovi verificira utvrđeni prijedlog.
- Međutim, i štab cz treba da osigura da se ta sredstva koriste samo za namjene utvrđene u odredbama člana 180. stav 4. Zakona o zaštiti i spašavanju i za konkretne potrebe utvrđene u Programu razvitka zaštite i spašavanja.
- Radi toga je i štaba cz dužan, prije davanja mišljenja na Godišnji plan provjeriti je li prijedlog plana pravilno utvrđen, jer je i štab odgovoran za zakonito trošenje tih sredstava.
- Kada se donese Godišnji plan korištenja sredstava zaštite i spašavanja, podaci iz plana se koriste kod izradbe Budžeta, jer izdaci koji nisu pozicionirani u Budžetu Federacije, kantona, općine, grada ne mogu se ni ostvarivati.

Tijela ovlaštena za donošenje godišnjeg plana korištenja sredstava zaštite i spašavanja – nastavak 1

- Dakle, tijela **cz** utvrđuju prijedlog plana korištenja sredstava za pojedinačne namjene, a svoje mišljenje o istom daje ovlašteni štab **cz** iz odredbe stav 1. tačke VI Odluke.
- Kod izradbe godišnjih planova korištenja sredstava zaštite i spašavanja u općinama i kantonima, treba uzimati u obzir načelo povezanosti i solidarnosti, poštujući okvirne uvjete koji trebaju biti strateški oblikovani u Programu razvitka sistema zaštite i spašavanja u Federaciji BiH.
- Uvažavajući načelo solidarnosti u odredbi stava 3. tčke VI Odluke dana je ovlast općinskom načelniku, da dio sredstava u vidu pomoći može dodijeliti drugoj općini, koja nema dovoljno sredstava za financiranje određenih neodložnih potreba u zaštiti i spašavanju na području općine. Sredstva se dodjeljuju na pismeni zahtjev službe civilne zaštite općine kojoj sredstva trebaju. Ta se sredstva daju bespovratno. Ali i ta se pomoć može dodijeliti, samo, ako je utvrđena u godišnjem planu korištenja sredstava zaštite i spašavanja. Ta se sredstva dodjeljuju na prijedlog službe civilne zaštite općine, jer je ona odgovorna za njihovo pravilno korištenje.

Namjena za koju se mogu koristiti sredstva od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća

- U tački IV Odluke o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade - predviđeno je da se ova sredstva mogu trošiti samo za namjene utvrđene u odredbama člana 180. stav 4. Zakona o zaštiti i spašavanju.
- Kako su ovo namjenska sredstva, mogu se koristiti samo za predviđene namjene i u tom pogledu nema nikakve dvojbe.
- Namjene za trošenje tih sredstava su prvo utvrđene u članu 180. stav 4. Zakona o zaštiti i spašavanju, a zatim u odredbi tačke IV Odluke ta namjena je potvrđena.
- Sredstva koja pripadaju općini mogu se koristiti za namjene utvrđene u članu 184. tačka 2., 3., 5., 6. i 7. Zakona o zaštiti i spašavanju, jer je tako utvrđeno u odredbi članka 180. stav 4.
- Prema tome, pri planiranju korištenja ovih sredstava i izradbe proračuna treba polaziti od rješenja koje je utvrđeno u članu 180. stav 4. Zakona o zaštiti i spašavanju.

Namjena za koju se mogu koristiti sredstva od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća – nastavak 1

- Zakona o zaštiti i spašavanju u odredbama člana 182, 183. i 184. je predviđeno da se dio ovih sredstava može koristiti za poduzimanje preventivnih mjera u cilju spečavanja nastanka prirodne i druge nesreće, o čemu treba voditi računa prilikom izrade Budžeta.
- Korištenje ovih sredstava za provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja, za sve tri razine od općine, preko kantona do Federacije moguće je pod uslovom da je dio sredstava za ove namjene osiguran i u Budžetu općine, kantona, odnosno Federacije.
- Sljedeći uslov za korištenje sredstava posebne naknade za prevenciju je da su preventivne mjere utvrđene u Programu razvoja i Godišnjem planu ostvarenja Programa, uz uslov, da ta sredstva ne mogu biti veća od 20% sredstava koja se prikupe u toku budžetske godine na razini Federacije, kantona i općine.
- O trošenju sredstava za prevenciju odlučuje Vlada Federacije, Vlada kantona i općinski načelnik na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, kantonalne uprave civilne zaštite i općinske službe civilne zaštite. (Treba vidjeti odredbe čl. 182., 183. i 184. Zakona o zaštiti i spašavanju)

Kako se mogu koristiti sredstva od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ?

- Da bi se mogla trošiti ova sredstva potrebno je prije svega donijeti:
 1. Program razvoja zaštite i spašavanja općine, kantona Federacije.
 2. Plan zaštite i spašavanja i
 3. Godišnji plan korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje
- Skrenula bi posebnu pažnju na **Tačku V. stav 2. Odluke** - u kome stoji **“Sredstva posebne naknade se izuzetno mogu koristiti za provođenje određenih hitnih mjera koje se moraju provoditi na spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara u toku djelovanja prirodne i druge nesreće”**.
- Za ove namjene se može koristiti najviše 40% sredstava posebne naknade prikupljenih tokom tekuće godine i izuzetno, **po principu solidarnosti** do 50% prikupljenih a neutrošenih sredstava posebne naknade iz predhodne godine.
- **Općina ili kanton koji su proglasili stanje prirodne nepogode u slučaju kad želi da koristi sredstva od posebne naknade postupaju na slijedeći način:**
 - Prvo koristi raspoloživa sredstva planirana u Budžetu općine, odnosno kantona za ove namjene, a ako u Budžetu nisu osigurana ova sredstva, tada se ista obezbeđuju iz budžetske rezerve,

Kako se mogu koristiti sredstva od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ? – nastavak 1

- Pod uslovom da nisu osigurana sredstva u Budžetu, odnosno da se ne raspolaže sa drugim sredstvima koja bi se mogla koristiti za te namjene koriste se sredstva od posebne naknade koja pripadaju općini, odnosno kantonu u omjeru navedenom u tački V. stav 2 i tački Va stav 1. Odluke, na način da se uz Odluku o namjeni za koju će se koristiti ovih sredstava donese i Odluka o utrošku sredstava sa podračuna u kojoj će se navesti ekonomski kodovi pod kojim će sredstva biti unijeta u Budžet općine, odnosno kantona.
- Kad se iscrpe finansijske mogućnosti općine, odnosno kantona i zaključi da prikupljena sredstva po osnovu posebne naknade u omjeru navedenom u tački V. stav 2 Odluke nisu dovoljna, ispunjeni su uvjeti da se traže sredstva od Federacije BiH.
- Na nivou Federacije BiH takođe, prvo treba tražiti sredstva iz budžetskih rezervi, pa ako se ne raspolaže nikakvim drugim sredstvima ili ako su druga sredstva nedovoljna onda se koriste sredstva posebne naknade koja se nalaze na posebnom podračunu otvorenom za sredstva posebne naknade u omjeru navedenom u tački V. stav 2 Odluke.
- Federacija može dodjeliti pomoć kantonima i općinama za ove namjene na način propisan u Odluci o postupku i kriterijima za dodjelu jednokratne novčane pomoći kantonima i općinama za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća.

Kako se mogu koristiti sredstva od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ? – nastavak 2

- Općine i kantoni koji ne proglase stanje prirodne nesreće, a pretrpe značajne štete za koje nemaju osigurana sredstva u vlastitom Budžetu, potrebno je da u skladu sa članom 34. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 19/06) za sanaciju istih, koriste sredstva tekuće rezerve utvrđene u Budžetu općine, odnosno kantona za tekuću godinu.
- Ako sredstva iz tekuće rezerve Budžeta općine nisu dovoljna, podnosi se zahtjev Vladi kantona da se osiguraju sredstva iz tekuće rezerve Budžeta kantona, a ako i to nije dovoljno, kao posljednja u nizu su sredstva tekućih rezervi iz Budžeta Federacije BiH.
- *U ovakvim situacijama bi trebao doći do izražaja i princip solidarnosti između općina i između kantona.*
- Naime, Tačkom Va stav 1. Odluke regulirano je da do 50 % neutrošenih sredstava za zaštitu i spašavanje iz prethodne godine, kanton može koristiti za pomoć drugom kantonu i općinama u skladu sa članom 183. stav 1. tačka 5. Zakona o zaštiti i spašavanju, a općine za pomoć drugoj općini u skladu sa članom 184. stav 1. tačka 7. Zakona o zaštiti i spašavanju“.

Kako se mogu koristiti sredstva od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ? – nastavak 3

- U odredbi stava 3. tčke VI Odluke dana je ovlast općinskom načelniku, da dio sredstava u vidu pomoći može dodijeliti drugoj općini. Koja nema dovoljno sredstava za finansiranje određenih neodložnih potreba u zaštiti i spašavanju na području općine. Sredstva se dodjeljuju na pismeni zahtjev službe civilne zaštite općine kojoj sredstva trebaju. Ta se sredstva daju bespovratno. Ta se sredstva dodjeljuju na prijedlog službe civilne zaštite općine, jer je ona odgovorna za pravilno korištenje sredstava prikupljenih od posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Podnošenje izvješća o prikupljanju, raspodjeli i korištenju sredstava zaštite i spašavanja

- O prikupljanju, raspodjeli i korištenju sredstava po osnovu posebne naknade podnosi se godišnje izvještaj (*Tačka VIII Odluke*) i to:
- Vladi Federacije Bosne i Hercegovine – izvještaj podnosi Federalna uprava civilne zaštite, nakon što isto razmotri i Federalni štab civilne zaštite i o istom da svoje mišljenje koje treba priloži uz izvještaj Vladi.
- Vladi kantona – izvještaj podnosi kantonalna uprava civilne zaštite, nakon što isto razmotri i kantonalni štab civilne zaštite i o istom da svoje mišljenje koje treba priloži uz izvještaj Vladi.
- Općinskom načelniku – izvještaj podnosi općinska služba civilne zaštite nakon što isto razmotri i općinski štab civilne zaštite i o istom da svoje mišljenje koje treba priloži uz izvještaj .
- Tijela civilne zaštite imaju obavezu vođenja evidencije korištenja (trošenja) finansijskih sredstava sa posebnog transakcijskog računa otvorenog za sredstva zaštite i spašavanja.
- To znači da ta tijela, uz knjigovodstvenu evidencije, trebaju osigurati posebnu knjigu evidencije za navedena sredstva i u njoj voditi podatke, posebno za svaku namjenu za koju su sredstva korištena (visina sredstava, namjena, broj i datum donošenja odluke i datum realizacije).

Z A K L J U Č C I

- Nadzor nad sprovođenjem O D L U K E O USLOVIMA I NAČINU KORIŠTENJA SREDSTAVA OSTVARENIH TEMELJEM POSEBNE NAKNADE ZA ZAŠTITU OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA vrši Federalna uprava civilne zaštite .
- Nadzor nad prikupljanjem ovi sredstava stavljen je u nadležnost porezne uprave Federacije BiH.

HVALA NA PAŽNJI